

Podle služební smlouvy měl žalobce, bývalý obchodní cestující u žalované firmy, obdržeti náhradu za roční jízdenku (na železnici). Žalobce vyžádal si proto příslušnou částku na zakoupení roční jízdenky, této si však nekoupil. Částku na ni mu vyplacenou si ponechal, k zákazníkům však jezdil a pro firmu uzavíral objednávky. Žalovaná firma propustila proto okamžitě žalobce (jemuž již před tím dala výpověď) uplatňujíc podle § 34 čis. 1 zák. čis. 154/34 Sb. z. a n., že tímto jeho chováním ztratila k němu důvěru. Žalobě na zaplacení částek v žalobě blíže uvedených a žalobci ze služebního poměru proti žalované vzniklých bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem v otázce, o níž jde, z těchto

důvodů :

Ze znění smlouvy neplyne, že by žalobce musil jezdit na roční jízdenku a že si tedy musil koupiti ročenku, nýbrž smlouva má jen ustanovení, že žalobce obdrží náhradu za roční jízdenku, tudíž že obdrží náhradu za jízdné tolik, kolik roční jízdenka stojí, takže výlohy za jízdné tuto výši převyšující musel žalobce hraditi ze svého. Proto nelze spatřovati v tom, že si žalobce vyžádal od žalované částku na zakoupení pololetní jízdenky a že si pak tuto částku ponechal a jízdenku nekoupil, provinění proti smluvnímu ujednání ani provinění proti důvěře zaměstnavatelky. Žalovaná měla přece vždy možnost na práci žalobcovu dohlížeti, na místě samém ho kontrolovati a po případě ho propustiti, měla-li důvody k tomu podle § 34 čis. 4 cit. zákona. Jednání žalobcovo nebylo tedy ani objektivně způsobilé vzbuditi nedůvěru žalované, neboť dotčeným jednáním neporušil oprávněné zájmy žalované, pokud jich byl povinen dbáti podle služební smlouvy. Podle této služební smlouvy bylo výslovně ujednáno, že má žalobce při organisaci své obchodní činnosti volnou ruku.

Čís. 15578.

K § 4 vlád. nař. čis. 202/33 Sb. z. a n.

I na uznání zástavního práva k zabraným věcem jest žalovati stát.

(Rozh. ze dne 6. listopadu 1936, R II 354/36.)

Žalobkyně se proti žalovanému Čs. státu domáhá zjištění, že jí náleží zástavní právo k sázecímu stroji, jejž zabavilo policejní ředitelství na základě zákona čis. 201/33 a vlád. nař. čis. 202/33 Sb. z. a n. V námitkách proti žalobě uplatňoval žalovaný stát také to, že není ke sporu pasivně legitimován. Prvý soud uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhradiv svému usnesení právní moc uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jde zatím jen o otázku pasivní legitimace žalovaného státu. Především jest uvážiti, že se žaloba opírá o tvrzené zástavní právo, tedy o právo věcné, které může býti uplatněno proti každému, kdo do práva toho neoprávněným způsobem zasahuje, což plyne z věcněprávní povahy tohoto žalobního důvodu. Zásadně by tedy mohl býti žalován přímo také Československý stát, kdyby rušební čin pocházel od něho, anebo kdyby zástavní právo žalobkyně popíral tak, že by jeho právní stanovisko mohlo býti na úkor práv žalobkyniných. Šlo by pak jenom o to, zda by v konkrétním případě měl rozsudek proti státu vydaný právní účinek již také proti jmenovanému správci zabaveného majetku, anebo kdyby bylo potřebí, aby ve sporu na straně žalované přímo vystupoval jako strana tento správce. Odvolací soud má za to, že žaloba by byla musila býti podána proti správci, dovoláváje se ustanovení § 6, odst. 1 vlád. nař. ze dne 3. listopadu 1933 čis. 202 Sb. z. a n. Než obsah tohoto předpisu není tak zcela určitý, aby se z něho dalo beze všech pochybností usouditi, že ono vlád. nař. zamýšlelo dáti správci zabaveného majetku stejné procesní postavení, jaké náleží správci konkursní podstaty podle §§ 79, 81 k. ř., kterážto místa zákona mají ustanovení určitější a podrobnější. Analogie není potud na místě, že zatím nejde ještě ani o likvidaci majetku, nýbrž jenom o jeho zjištění a zatímní správu — viz § 3 — tedy o úkony rázu spíše hospodářského nežli právního, a to podle pokynů daných správci okresním úřadem. Jde tu sice o samostatnou podstatu majetkovou, z níž však přebytek má podle § 19 zák. čis. 201/33 Sb. z. a n. připadnouti státu, takže jde o jeho zájmy, které se již nedotýkají politické strany, nýbrž po případě osob třetích, a musí býti mezi těmito zájemci a státem vypořádány. Není zajisté důvodu, proč by tu měla býti vyloučena ingerence finanční prokuratury jako procesního zástupce státu. Není překážek proti tomu, aby se správce na její straně jako poradce zúčastnil sporu, ale zmíněný již § 6 — a také §§ 3 a 5 — cit. nař. neposkytuje pro to dostatečného podkladu, aby správci směla býti přiznána výhradná legitimace jmenovitě také v pasivních rozepřích, jaká výjimečným předpisem zákona přísluší správci konkursnímu. Odvolací soud míní, že podle § 6, odst. 1 vl. nař. je správce povinen zjistiti stav majetku, k čemuž prý náleží také vyšetření, jaké dluhy má strana a jaké záruky za zaplacení dala, protože prý to souvisí s celým hospodařením, za něž správce ručí. Než k tomu podle tohoto výkladu zajisté náleží především také vyšetření, co je vůbec majetkem strany a co má býti vyloučeno. A přece o sporech vylučovacích stanoví § 4, odst. 2 vl. nař., že musí býti provedeny pořadem práva proti státu a nikoli proti správci. Podle tohoto náznaku vládního nařízení jest usouditi, že stejným způsobem má býti rozhodováno také o nárocích na oddělené uspokojení dovozovaných ze zástavního práva, když rozhodnutí také tu může míti jak pro stát, tak také pro oprávněné právně i hospodářsky stejné následky jako rozhodnutí o nároku vylučovacím. Tím tedy odpadá důvod, pro který odvolací soud rozsudek procesního soudu zrušil.